

วัตถุดิบทุกชนิดก่อนที่จะนำมาประกอบต้องมีคุณภาพผ่านการคัดเลือกด้วยแรงงานเป็นอย่างดี และละเอียดแล้วนำมาจัดการตามขั้นตอนการผลิตในแต่ละชนิด ก่อนนำมาผสมกันจนเป็นรูปแบบที่สำเร็จ หากพบว่าเสื่อมคุณภาพก็จะส่งแลกคืนสินค้ากับพ่อค้าเจ้าประจำตามขั้นตอนต่อไป

ด้านวัตถุดิบนั้นทางพ่อค้าเจ้าประจำ ทำการจัดส่งวัตถุดิบอย่างสม่ำเสมอเนื่องจากกลุ่มเป็นลูกค้ารายใหญ่ที่พ่อค้าเจ้าประจำต้องดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มเป็นอย่างดี

การจับเก็บไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบที่บางชนิดต้องสั่งซื้อจำนวนมาก หรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตสำเร็จเตรียมออกตลาด นอกจากนั้นจะใช้ของใหม่สดเพื่อความคงในรสชาติที่อร่อยแล้ว ส่วนที่ซื้อเก็บไว้ก็จะนำมาใช้ตามรหัสที่ได้ลงทะเบียนเก็บไว้โดยระบุวัน เดือน ปี ที่ซื้อมาเขียนติดไว้ที่วัตถุดิบเพื่อความสะดวกในการนำออกมาใช้ รหัสกำกับไว้เป็นเครื่องหมายว่าซื้อเมื่อไร หรือผลิตเมื่อไร แต่โดยภาพรวมแล้ว ผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มที่ผลิตจะผลิตตามความต้องการของตลาด การเก็บผลิตภัณฑ์จึงไม่ได้ปรากฏเนื่องจากผลิตเสร็จก็จัดส่งตลาดเลย พร้อมกันนั้นกลุ่มยังได้ทำบัญชีคุมผลิตภัณฑ์อีกระดับหนึ่ง

• ด้านการผลิต

แผนการผลิตและการแปรรูป

มีแผนการผลิตที่ชัดเจนและเป็นระบบ เช่น การกำหนดแรงงานที่ใช้ในการผลิตแต่ละครั้งและนอกจากนั้นยังมีสูตรในการผลิตทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และทำการผลิตตามที่ตลาดมีความต้องการ และแปรเปลี่ยนไปตามใบสั่งของจากตลาด รวมทั้งสำรวจร้านค้าเจ้าประจำที่ขาดแคลน เพื่อวางแผนในการผลิตครั้งต่อไป ส่วนแรงงานเนื่องจากการบริหารและการจัดการได้ทำอย่างรัดกุมและรอบคอบตามลำดับรายชื่อของสมาชิก ทำให้ทางกลุ่มไม่เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานในการผลิตการแบ่งบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น หากสมาชิกท่านใดไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ก็ให้ผู้ที่สมาชิกท่านอื่นปฏิบัติหน้าที่แทน

การบรรจุ

การบรรจุผลิตภัณฑ์ทำการบรรจุโดยใช้แรงงานจากคนใช้ชั้นนาคบรรจุลงในกระป๋อง แล้วนำไปแช่ให้ได้น้ำหนักรวมทั้งกระป๋องให้น้ำหนัก 75 กรัม ส่วนการบรรจุเป็นชนิดกิโลกรัมจะคัดบรรจุลงถุงพลาสติกอย่างดี 2 ชั้นชนิดถุงละ 1 กิโลกรัม กรรมวิธีในการบรรจุแรงงานที่ทำการบรรจุจะอยู่ในมุ้งที่กางครอบเพื่อกันแมลง แรงงานในการบรรจุต้องสวมชุดทำงานที่ประกอบไปด้วยหมวกคลุมผม เสื้อคลุม คาดผ้าปิดปาก และสวมถุงมือ หลังจากบรรจุเสร็จจะนำผลิตภัณฑ์ที่บรรจุเรียบร้อยแล้วจัดลงถุงเป็นชุดๆ ชุดละ 1 โหลเพื่อเตรียมนำส่งลูกค้าขายส่งต่อไป

การบริหารและการจัดการระบบบัญชีมีความชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ และเป็นไปอย่างเปิดเผย สมาชิกทุกท่านสามารถขอดูรายละเอียดได้

- นำปลาร้าไปห่อใบตองอบไฟ (ย่าง) อีก	จำนวน	8	กิโลกรัม
- หลังจากอบแล้วนำมาซังน้ำหนักได้	จำนวน	5.6	กิโลกรัม
- นำปลาร้าทั้ง 2 ส่วนผสมกันเติมน้ำต้มสุกให้ได้น้ำหนัก	จำนวน	40	กิโลกรัม

นำปลาร้าที่ผสมพร้อมปรุงพักไว้ก่อน

3.1.3. ขั้นตอนการเตรียมกระเทียม

- กระเทียมน้ำหนัก	จำนวน	8	กิโลกรัม
- หลังทำการปอกเปลือกแล้วมีน้ำหนัก	จำนวน	7.8	กิโลกรัม
- นำกระเทียมที่ปอกไปโคลกให้ละเอียดมีน้ำหนัก	จำนวน	7.68	กิโลกรัม

นำกระเทียมที่โคลกเรียบร้อยแล้วพร้อมปรุงพักไว้ก่อน

3.1.4. ขั้นตอนการเตรียมเกลือ- ซังน้ำหนักเกลือป่น จำนวน 4 กรัม

นำส่วนผสมพร้อมปรุงของพริกและกระเทียมผสมเข้าด้วยกัน นวดคลุกเคล้าให้กลืนกันแล้วค่อยๆเติมปลาร้าลงไปทีละน้อยแล้วค่อยผสมเกล็ดลงไปนวดคลุกเคล้าด้วยทัพพี จากนั้นนำลงเครื่องผสมไฟฟ้า 2 รอบ นำส่วนผสมที่เสร็จสมบูรณ์ซังน้ำหนักได้จำนวน 106.88 กิโลกรัม และบรรจุภัณฑ์ลงในกระป๋องได้ 113.5 โหล บรรจุเป็นถุงๆละ 1 กิโลกรัมได้ 2.96 กิโลกรัม นำไปจำหน่ายโหลละ 100 บาท ชนิดละ 1 กิโลกรัมๆละ 100 บาทเช่นกัน คิดเป็นเงินรวมได้ 11,646 บาท เป็นรายได้นำเข้าบัญชีของกลุ่มต่อไป(จากการที่สมาชิกได้ทำงานร่วมกันมีหลายท่านเห็นว่ากลุ่มควรมีห้องนึ่งลาวกันแบบลงอย่างมีทิศทาง ที่ผ่านมากลุ่มใช้วิธีการทางนึ่ง) จึงได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอไปทางองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงพางคำ และหน่วยงาน อบต.ว่า ควรจะย้ายแหล่งผลิตไปอยู่ที่หน่วยงาน อบต. เพื่อเป็นแหล่งผลิต จำหน่ายและเพื่อความสะดวก สะอาด เป็นสัดส่วนมากกว่าเดิม

ที่สำคัญปัจจุบันผลิตภัณฑ์ของทางกลุ่มกำลังเป็นที่เชิดหน้าชูตาให้กับหน่วยงาน อบต. และเวลาที่มีหน่วยงานจากต่างอำเภอหรือต่างจังหวัดเข้ามาศึกษาดูงาน ก็จะได้มีที่รองรับแขกที่เข้าชมกิจการการผลิตอย่างเพียงพอ อนึ่งสถานที่เดิมนั้นคับแคบต้องเดินทางเข้าไปในซอยลึก ทำให้รถประจำทางที่นำคณะเข้าเยี่ยมชมเกิดความไม่สะดวกด้านการจราจร เพราะเป็นถนนประจำหมู่บ้านปัจจุบันกลุ่มได้จัดทำกรใน อบต.อย่างถาวรแล้ว

3.2 ผลการทดลองการผลิตทำให้ได้

1. นำพริกตาแดงสมุนไพรจำนวน 106.88 กิโลกรัม นำไปบรรจุลงกระป๋องได้ 113.5 โหล บรรจุเป็นถุงๆละ 1 กิโลกรัมได้ 2.96 ถุง นำไปจำหน่ายคิดเป็นเงินรวมได้ 11,646 บาท จากการลงทุนในการผลิตครั้งนี้ 6,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สมาชิกจะได้นำมาใช้เป็นทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มต่อไป

2. ได้ความร่วมมือ ความสามัคคี และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมๆกับการปฏิบัติจริงของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมคิดราคาต้นทุน กำไร และการลงบัญชีอย่างเป็นทางการ

3. ได้จัดบันทึกน้ำหนัก จำนวน ปริมาณ ระยะเวลาในการผลิตและได้การจัดการเป็นระบบ

แนวคิดที่ได้จากการทดลองผลิตคือ

การทำงานกลุ่มเป็นการเสียสละ ที่สำคัญการที่กลุ่มอดทนต่อความยากลำบาก ช่วยกันแก้ไข ปัญหาบางอย่างลองคิดลองดูมาจนถึงปัจจุบันนี้ ผลตอบแทนจึงมีคุณค่าทางจิตใจของสมาชิกมาก และที่สำคัญผู้นำในชุมชนไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน องค์กรในชุมชน อบต. ประจํา ตำบลและหมู่บ้าน อสม. กลุ่มต่างๆ ได้ให้ความร่วมมือและเป็นที่กำลังใจให้กลุ่มมาตลอดจนทำให้กลุ่ม สามารถยืนหยัดด้วยลำแข้งของกลุ่มเองได้จนถึงทุกวันนี้อย่างภาคภูมิใจ ตลอดเวลาในการทำการผลิต ได้ปรึกษาหารือถึงแนวทางที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ให้เป็นที่เผยแพร่ให้กว้างขวางกว่าเดิมเท่าที่เป็นอยู่จะทำวิธีใดได้บ้างสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะพัฒนาไม่หยุดนิ่ง

4. การพัฒนาการบริหารและการจัดการการตลาดของผลิตภัณฑ์น้ำพริก เชิงธุรกิจชุมชนและ การสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

งานศึกษาวิจัยทำให้กลุ่ม ได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในระดับ ประเทศนำเอาความรู้ประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มที่มีอยู่ ส่งผลให้ การพัฒนาการบริหารและการจัดการด้านการตลาดของกลุ่มมีคุณภาพและได้มาตรฐาน สามารถส่ง ตรวจสอบจากหน่วยตรวจสอบอาหารและยาและได้รับหมายเลข อย. เป็นที่รู้จักของผู้บริโภค มีผู้เข้ามาศึกษาดูงานอย่างไม่ขาดสาย และกลุ่มยังขยายตลาดที่ทำการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กว้างขวางในต่าง จังหวัดด้วยความมั่นใจในคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์

การจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีบ้านป่าเหมือด ที่ทำการผลิตรวมทั้งน้ำพริกตาแดงสมุนไพรมีทั้งหมด 6 รายการ เพื่อการจำหน่ายและการจำหน่ายจะจำหน่ายในราคาขกโหล ให้ร้านค้านำไปขายปลีกใน ราคาดังต่อไปนี้

1. น้ำพริกตาแดงอบสมุนไพร	โหลละ	100	บาท
	กระป๋องละ	10	บาท
2. น้ำพริกข่า	โหลละ	100	บาท
	กระป๋องละ	10	บาท
3. น้ำพริกแกงเอนกประสงค์	โหลละ	50	บาท
	จิตรละ	5	บาท
4. น้ำพริกเผา	โหลละ	220	บาท
	ขวดละ	5	บาท
5. น้ำพริกลาบสำเร็จรูป	โหลละ	220	บาท
	ถุงละ	25	บาท
6. ถั่วอบสมุนไพร	โหลละ	220	บาท
	ถุงละ	25	บาท

การขนส่งและการชำระเงิน

การเก็บเงินจากการจำหน่ายกลุ่มใช้วิธีการนำสินค้าไปวางไว้ก่อน โดยการขนส่งระยะใกล้จะใช้รถจักรยานยนต์เป็นเครื่องขนส่ง หากเป็นแหล่งตลาดที่ตั้งอยู่ไกลๆจะใช้รถยนต์ขนส่งการขนส่งสามารถเบิกจ่ายค่าขนส่งในหมวดค่าใช้จ่ายทั่วไป การเก็บเงินในปัจจุบันกลุ่มใช้วิธีการติดตามทุกๆ 7 วันโดยใช้สมาชิกจำนวน 3 คน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในการติดตามนี้จะทำการสำรวจผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายไปด้วยเพื่อตรวจสอบยอดที่จะต้องนำส่งให้กับร้านค้าในคราวต่อไป

การเก็บเงิน

การเก็บเงินจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทางกลุ่มใช้วิธีการนำสินค้าไปวางไว้ก่อนและจะเก็บเงินหลังการขายครั้งต่อไปส่งสินค้าก็จะเก็บเงินของเดิมไปด้วย และในการติดตามนี้จะทำการสำรวจผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายไปด้วยเพื่อตรวจสอบยอดที่จะต้องนำส่งให้กับร้านค้าในคราวต่อไป เป็นหน้าที่ของฝ่ายติดตามเพื่อนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายมอบให้เหรียญกลุ่มลงบัญชีเป็นรายได้ของกลุ่มต่อไป

ผลจากการบริหารและการจัดการทั้งกระบวนการทำให้กลุ่มเปลี่ยนแปลงดังนี้

การกีดกันทุนกำไรและการจัดทำบัญชี

มีวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับราคาค้นทุนและกำไรได้ เนื่องจากการติดกำไรต่อครั้งในการผลิตทำไม่ได้ เพราะการซื้อวัตถุดิบและกล่องบรรจุภัณฑ์ได้จัดซื้อจำนวนมากเนื่องจากถ้าซื้อจำนวนไม่มากทางร้านไม่อำนวยความสะดวกในการส่งบรรจุภัณฑ์ที่สั่งซื้อให้ทางกลุ่มใช้วิธีการคำนวณกำไรเป็นรายเดือนและรายปี เพื่อนำผลกำไรมาเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิก เริ่มต้นจากการบันทึก รายรับ รายจ่าย บัญชีรับ-จ่ายในแต่ละวันพอถึงวันสิ้นเดือนก็จะสรุปทั้งเดือนว่ารับเท่าไร จ่ายเท่าไร หักลบเงินทุนในเดือนนั้นแล้วเหลือเงินทุนหรือกำไรเท่าไร ยกยอดไปตั้งในเดือนต่อไปจนครบรอบปี จากนั้นนำเงินที่เป็นกำไรทั้งหมดมาจำแนกรายจ่ายที่ทางกลุ่มได้ตั้งเป็นระเบียบไว้ แล้วเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกกลุ่มในที่ประชุมประจำเดือนต่อไป

การปันผล

การปันผลทางกลุ่มใช้วิธีการนำเงินรายได้ของกลุ่มตลอดปีที่เหรียญก บันทึกลงไว้ในแต่ละครั้งตามที่ฝ่ายติดตามนำจำนวนเงินมามอบให้แล้วแบ่งรายการดังต่อไปนี้

ใช้เป็นค่าแรงงานในการผลิตผลิตภัณฑ์ของกลุ่มทั้ง 6 ชนิดจำนวน	60	เปอร์เซ็นต์
ใช้เป็นค่าน้ำค่าไฟ	จำนวน	5 เปอร์เซ็นต์
ใช้เป็นค่าใช้จ่ายทั่วไป	จำนวน	25 เปอร์เซ็นต์
ใช้เป็นค่าปันผลให้กับสมาชิกกลุ่ม	จำนวน	10 เปอร์เซ็นต์
รวมค่าใช้จ่ายตลอดปี	จำนวน	100 เปอร์เซ็นต์

การควบคุมคุณภาพสินค้า

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มนอกจากจะเน้นคุณภาพทั้งด้านความสะอาดและความอร่อยโดยการนำเอาภูมิปัญญาของชุมชนมาประยุกต์ผสมผสานเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่แล้ว ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังได้ผ่านการตรวจสอบจากองค์การอาหารและยาจนได้รับหมายเลขดังนี้คือ

ประเภทอาหารสำเร็จรูปที่บริโภคทันที

1. พริกฉาบ	ทะเบียนอาหาร 57-2-06246-2-0001
2. พริกข่า	ทะเบียนอาหาร 57-2-06246-2-0002
3. น้ำพริกแกง	ทะเบียนอาหาร 57-2-06246-2-0003
4. น้ำพริกตาแดง	ทะเบียนอาหาร 57-2-06246-2-0004
5. น้ำพริกเผา	ทะเบียนอาหาร 57-2-06246-2-0005
6. ถั่วอบสมุนไพร	ทะเบียนอาหาร 57-2-06246-2-0006

ทะเบียนอาหารได้รับอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2546 นับแต่นั้นมาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจึงได้รับการยอมรับจากตลาดมากกว่าเดิมที่เป็นอยู่ และสามารถก้าวไปอยู่อีกระดับที่พัฒนาและได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ ทำให้กลุ่มมีความมั่นใจในคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยิ่งขึ้นในอนาคตข้างหน้ากลุ่มจะพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้ก้าวไปสู่ระดับสากลต่อไป

ติดตามประเมินผลทางตลาดทุก 2 เดือน

เมื่อกลุ่มนำผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มผลิตออกสู่ตลาดจะมีฝ่ายติดตามทางการตลาดเพื่อนำยอดจำหน่ายและใบสั่งของร้านค้าที่สั่งเพิ่มเติมนำมาให้ฝ่ายบัญชีบันทึกและวางแผนในการผลิตในครั้งต่อไป ฝ่ายติดตามทางการตลาดมีการติดตามและประเมินผลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทุกๆ 7 วันทางกลุ่มจะส่งตัวแทนของกลุ่ม 3 คนที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาทำหน้าที่
2. รวบรวมข้อมูลปัญหาอุปสรรคต่างๆที่ทุกๆ 7 วันได้รับมาแล้วนำมารวมนกัน
3. ภายใน 2 เดือนก็จะได้รับปัญหาทั้งหมด 8 ครั้ง แล้วประชุมเพื่อสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น
4. วางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กระบวนการผลิตและการตลาดดำเนินไปพร้อมๆกัน
5. ปรับปรุงในส่วนที่เป็นปัญหาบกพร่องและพัฒนาในส่วนที่ดีให้ดีขึ้นตามลำดับศักยภาพ

การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่ม การผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์น้ำพริกในเชิงธุรกิจชุมชน การสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพของกลุ่ม ได้ทำทุกวิถีทางที่จะทำให้กลุ่มเป็นที่รู้จักให้กว้างไกลมากที่สุดแต่ในขณะเดียวกัน กลุ่มก็ยังสร้างเครือข่ายทางธุรกิจกับกลุ่มอาชีพในชุมชนอื่นๆ ไปพร้อมกันด้วยซึ่งวิธีการที่กลุ่มดำเนินการการบริหารจัดการกระบวนการผลิตมีดังนี้

● **การจัดทำเอกสารเพื่อ** ไปติดต่อขอตรวจสอบคุณภาพอาหารผลปรากฏว่าไม่ผ่านเนื่องจากสถานที่ประกอบการสะอาดแต่ไม่ถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานที่ถูกต้อง หน่วยตรวจสอบให้กลุ่มจัดการแก้ไขปัญหาลักษณะข้อบกพร่องต่างๆให้เรียบร้อยแล้วส่งเอกสารมาอีกครั้ง ทางหน่วยตรวจสอบจะส่งเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบแล้วถึงจะนำเอาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมาทดสอบตามหลักการอีกครั้งหนึ่ง

จากความล้มเหลวในครั้งนั้นทำให้กลุ่มหารือกันเพื่อแก้ไขปัญห ปรึกษากับได้นำปัญหาเสนอต่อหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงพางคำ เพื่อช่วยหาทางออกของปัญหาอีกระดับหนึ่ง หลังจากประชุมเห็นชอบพร้อมกันว่าควรย้ายสถานที่ได้ทดลองดำเนินการผลิตผลที่กลุ่มได้รับคือ

1. ทำให้กลุ่มได้สถานที่ประกอบการใหม่ที่สะอาดสะดวก และเป็นสัดส่วน
2. สะดวกต่อการเข้ามกิจการ
3. ไม่ต้องเสียเวลาทางมั่งในขั้นตอนการบรรจุภัณฑ์ต่อไป ที่สำคัญสถานที่ประกอบการใหม่จะอยู่ในหน่วยงาน อบต. ที่ติดกับถนนสายหลักของเอเชีย ซึ่งจะทำให้ทางกลุ่มมีโอกาสจำหน่ายของฝากประจำตำบลและอำเภอในอนาคตต่อไป

4. สมาชิกกลุ่มจะได้เงินปันผลเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอนในเวลาสิ้นปี
5. ความภาคภูมิใจที่สมาชิกกลุ่มได้รับ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มกำลังเป็นที่ยอมรับของตลาดอย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง

นับแต่นั้นมาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ได้รับการยอมรับจากตลาดมากกว่าเดิมที่เป็นอยู่และสามารถก้าวไปอยู่อีกระดับที่พัฒนาและได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ ทำให้กลุ่มมีความมั่นใจในคุณภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยิ่งขึ้น

● **ประชาสัมพันธ์เพื่อแสวงหาตลาดหน้าอำเภอแม่สาย** ผลที่ได้รับคือ

1. กลุ่มมีโอกาสในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ในกลุ่ม
2. กลุ่มได้พัฒนาเป็นแบบอย่างในระดับอำเภอและจังหวัดในวันข้างหน้า
3. กลุ่มมีโอกาสนำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้จัดแสดงในระดับอำเภอ
4. กลุ่มได้มีโอกาสพัฒนากระบวนการต่างๆภายในกลุ่ม
5. สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มสมาชิกอื่นๆ
6. กลุ่มจะได้นำข้อบกพร่องที่เกิดจากการจัดงานมาแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ขึ้น
7. กลุ่มมีแนวทางในการจัดการที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่นๆ

● **กลุ่มได้ทำการจัดทำแผนพับเพื่อประชาสัมพันธ์กลุ่ม** ผลจากการจัดทำแผนพับ

1. ได้จัดระเบียบข้อมูลของกลุ่ม
2. ได้นำเสนอข้อมูลความสำเร็จในการก่อตั้งกลุ่มในรูปแบบเอกสาร ให้บุคคลต่างถิ่นและผู้ ที่สนใจได้ รับรู้ รับทราบ และสนใจที่จะศึกษาในกระบวนการทำงานของกลุ่มว่าทำที่ผ่านมามี

ปัญหา อุปสรรค แนวทางในการแก้ไขปัญหาลดจนกระบวนการบริหารและการจัดการภายในกลุ่ม
อย่างไรบ้างผู้ที่สนใจก็สามารถศึกษาได้จากเอกสารแนบท้ายได้เลย

3. ได้แพร่กระจายข่าวสารของกลุ่มแบบพกพาได้กว้างไกลมากกว่าเดิม ทำให้ผลิตภัณฑ์ของ
กลุ่มเป็นที่รู้จักของคนต่างถิ่นมากขึ้น

เพื่อให้เป็นที่รู้จักแล้วมีผู้มาชมกิจการเพิ่มมากกว่าเดิม ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจำหน่ายจะได้มาก
ขึ้นทำให้กลุ่มและสมาชิกกลุ่มมีงานทำตลอดปี เนื้อหาของแผ่นพับเน้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็น
มาของกลุ่มตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง การระดมหุ้น ผลิตภัณฑ์ที่ทางกลุ่มผลิตเริ่มแรก แหล่งวัตถุดิบ การจัด
เตรียมวัตถุดิบในการการผลิต การจำหน่าย ระบบบัญชี การจ้างงานในการผลิต การจัดสรรผลกำไร
การปันผลกลุ่ม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่กลุ่มประสบมา จนถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การพัฒนากระบวนการต่างๆเหล่านั้น นำเสนอในแผ่นพับให้ผู้สนใจนำไปศึกษา กลุ่มยังได้
แจ้งที่อยู่ไว้ด้วย เพื่อความสะดวกในการติดต่อเพื่อความกระชับ ทั้งในมุมมองของปัญหาหรือต้องการ
เข้าเยี่ยมชมกิจกรรมของกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจที่ได้นำเสนอข้อมูลทั้งของส่วนตัวและของกลุ่มที่ได้มีโอกาสและ
มีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มจนประสบความสำเร็จ เป็นที่รู้จักของคนใกล้และไกล
เรื่องราวทั้งหมดที่นำไปพิมพ์ลงในแผ่นพับ จึงเป็นเรื่องเล่าที่ทั้งทางกลุ่มและสมาชิกทุกท่านมีความ
ภาคภูมิใจในศักยภาพของกลุ่ม ที่สามารถยืนหยัดด้วยความสามารถและความสามัคคีของกลุ่ม

● กลุ่มได้จัดทำชุดสื่อสาริตที่ประกอบไปด้วย

1. บอร์ดด้านกระบวนการผลิต
2. คู่มือการจัดซื้อวัตถุดิบ
3. ตัวอย่างเครื่องแต่งกาย
4. ตัวอย่างสินค้า

โดยเฉพาะตัวอย่างสินค้าได้จัดส่งเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อเป็นการ
เผยแพร่สินค้าของกลุ่มให้กว้างไกลยิ่งขึ้น

การสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพกลุ่มได้ทดลองผลิตเพื่อการขยายตลาด ทางกลุ่มได้ออกสำรวจ
การตลาดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการขายหลังการทดลองผลิต หาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงและนำ
มาใช้แก้ไขสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการทดลองผลิตด้านการตลาดและการจัดการ สำรวจทิศทาง
และความต้องการของตลาดตรวจสอบยอดขายและแสวงหาวิธีเพิ่มยอดขาย โดยกลุ่มเห็นว่า
ควรมีการติดตามผลิตภัณฑ์ที่ออกจำหน่าย

1. เพื่อตรวจสอบดูความก้าวหน้าของผลิตภัณฑ์ด้านการตลาด
2. สำรวจจุดที่ควรส่งเสริมหรือข้อบกพร่องต้องแก้ไขเร่งด่วน เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรค

ในการดำเนินการด้านตลาด

3. การที่สมาชิกกลุ่มติดตามด้านการตลาดจะเป็นการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ โดยการชักชวนแนะนำ เพื่อการขายตลาดรายย่อยต่อไป จากนั้นได้ทำข้อมูลดังกล่าว มาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการวางแผนในการขยายการตลาดในคราวต่อไป

การติดตามด้านการตลาดจะกระทำเป็นระยะๆ เก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ประกอบการวางแผนการตลาดเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ การได้ตรวจสอบจำนวนผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายไปและที่คงเหลือ นำข้อมูลมาวิเคราะห์และวางแผนในการสร้างและขยายตลาด สมาชิกของทีมได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้ก้าวหน้า ได้ขยายตลาดรายย่อยที่เป็นผลจากการติดตามประเมินด้านตลาดเพื่อการประชาสัมพันธ์ ได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นในร้านค้ารายย่อยที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์หมดแล้วและที่สำคัญสมาชิกของทีมได้พบปัญหาที่มาจากสภาพความเป็นจริง จากการได้ปฏิสัมพันธ์อันสร้างสรรค์กับลูกค้ารายย่อย เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางด้านรสชาติ กลิ่น สี และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการประยุกต์การผลิตผลิตภัณฑ์ในอนาคตต่อไป

การติดตามทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนคือ

1. การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม่ชะงัก
2. กระบวนการดำเนินการราบรื่น สอดคล้อง
3. หากมีปัญหาก็ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ทำให้ไม่มีปัญหาค้างคา
4. กระบวนการตลาดได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
5. เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มมีกลยุทธ์ในการดำเนินการตลาดอย่างเชิงรุก

จากการได้เทคนิคและการติดตามที่แตกต่างกันแต่ละครั้งทำให้กลุ่มแก้ไขปัญหาค้นหาได้ทันทีที่พบ

6. กลุ่มได้จัดเวทีชาวบ้านเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงเป็นการเสริมให้กลุ่มมีความเข้มแข็งอีกระดับหนึ่ง ซึ่งในภาพรวมทุกคนมีความภาคภูมิใจ

● การพัฒนารูปแบบสินค้า จากสินค้าปกติทั่วไปเป็นของเยี่ยมของฝาก โดยทางกลุ่มได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของสินค้าที่หลากหลาย ใช้เป็นกระเช้าของฝากในเทศกาลต่างๆ ไว้บริการให้กับลูกค้าทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่รวมถึงหน่วยราชการต่างๆ และบริการส่งถึงที่โดยไม่เพิ่มค่าขนส่ง

บทที่ 6

ผลการศึกษาศึกษาการเรียนรู้และการสืบทอด

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนและนอกโรงเรียนและนอกชุมชน เน้นการคิดและการจัดการผ่านประสบการณ์จริง เป็นการถ่ายทอดที่เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ในระยะเริ่มแรกด้วยการสังเกต การสอบถาม การลงมือปฏิบัติองค์ความรู้จะได้อาจมาจากความต้องการของเด็กและจะทำให้เด็กมีความสุขที่ได้ลงมือปฏิบัติก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ถาวร

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนบ้านป่าเหมือด สำนักงานการประถมศึกษาแม่สาย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เข้าร่วมรับการถ่ายทอดตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

● การจัดกิจกรรมเรียนรู้ภายในโรงเรียน ซึ่งมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับคณะครูและทีมวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิธีการถ่ายทอดให้กับเด็กนักเรียน เริ่มแรกจากการประชุมคณะครูเพื่อดำเนินการคิดตามประเมินผลโดยจัดให้นักเรียนเข้าศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ของชุมชนมีกลุ่มพัฒนาสตรีเป็นแกนนำในการถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่

ในเมื่อ โรงเรียนและชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จะต้องช่วยกันระดมทรัพยากรมาช่วยในการจัดการศึกษาเป้าหมายหลักคือต้องการดึงศักยภาพของแต่ละฝ่ายที่มีอยู่มาช่วยกันจัดการวางแผนและเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมไปถึงมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาของชุมชน

ดังนั้นการจัดวันและเวลาเรียนที่จะให้นักเรียนเข้ารับการเรียนรู้ จึงต้องให้สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหา ในหลักสูตรท้องถิ่นที่ร่วมกันสร้างขึ้นมาจากความต้องการของชุมชน และทิศทางความเป็นไปได้ของทางโรงเรียนที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนได้ ได้ร่วมกันสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการศึกษา เรื่องหลักสูตรสมุนไพรรักษาบ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดผล การประเมินผลและการติดตามผลที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยกระบวนการต่างๆยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นความเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และจากความคิดเห็นร่วมกันของตัวแทนจากโรงเรียน ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนการสอนไปจนถึงการเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเริ่มดำเนินการนำนักเรียนเข้าทำการศึกษาสู่แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2545 แบ่งเวลาเรียนออกเป็น 4 สัปดาห์ ดังนี้คือ

● กิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

มีแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละเดือนดังนี้คือ

เดือนธันวาคม 2545

- สัปดาห์ที่ 1 การศึกษาในเรื่องที่สนใจด้านพืชผักสวนครัว
- สัปดาห์ที่ 2 จัดทำโครงงานเรื่องที่สนใจด้านพืชผักสวนครัว
- สัปดาห์ที่ 3 พัฒนางานที่ได้รับมอบหมายภายในห้องเรียน
- สัปดาห์ที่ 4 ส่งผลงานให้กับคณะครูและทีมวิจัยประเมินผล

เดือนมกราคม 2546

- สัปดาห์ที่ 1 สนทนาเรื่องประวัติความเป็นมาของกลุ่ม
- สัปดาห์ที่ 2 จัดทำรายงานเรื่องประวัติความเป็นมาของกลุ่ม
- สัปดาห์ที่ 3 พัฒนางานที่ได้รับมอบหมายภายในห้องเรียน
- สัปดาห์ที่ 4 ส่งผลงานให้กับคณะครูและทีมวิจัยประเมินผล

เดือนกุมภาพันธ์ 2546

- สัปดาห์ที่ 1 การศึกษาในเรื่องที่สนใจด้านพืชผักสวนครัว
- สัปดาห์ที่ 2 จัดทำสมุดภาพเรื่องที่สนใจด้านพืชผักสวนครัว
- สัปดาห์ที่ 3 พัฒนางานที่ได้รับมอบหมายภายในห้องเรียน
- สัปดาห์ที่ 4 ส่งผลงานให้กับคณะครูและทีมวิจัยประเมินผล

เดือนมีนาคม 2546

- สัปดาห์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมการทำน้ำพริกสมุนไพร
- สัปดาห์ที่ 2 ทดลองปฏิบัติงานเป็นกลุ่มในเรื่องที่สนใจ
- สัปดาห์ที่ 3 จัดส่งชิ้นงานในเรื่องที่สนใจพร้อมตัวอย่าง 1 ชุด
- สัปดาห์ที่ 4 ส่งผลงานให้กับคณะครูและทีมวิจัยประเมินผล

แบบประเมินผลที่โครงการใช้ในการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนมีด้วยกัน 5 ชุด

เอกสารประกอบอยู่ด้านหลังภาคผนวก

การทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเป็นไปอย่างมีคุณภาพ มีการพัฒนาตาม พรบ.การศึกษาใหม่ ได้กระจายอำนาจสู่ชุมชนในการจัดการศึกษาโดยให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดหลักสูตรสถานศึกษาเรียนรู้ในท้องถิ่น

ทางกลุ่มสตรีและคณะครู จัดให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านอาชีพเสริมอิสระให้กับนักเรียน ได้ศึกษาเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้ปฏิบัติงานจริง ได้แสวงหาความรู้อย่างอิสระ ได้คิดค้นด้วยตนเอง ผู้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ในอนาคต ได้เรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. กิจกรรมที่นักเรียนได้รับการถ่ายทอดจากกลุ่มคือ

1. จัดทำโครงการเกี่ยวกับพืชสมุนไพรที่นักเรียนสนใจ ผลของการจัดกิจกรรมนี้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ เข้าใจดี จำได้ดีและจำได้ง่ายกว่า ถ้าดับความรู้ได้ดีกว่าการสอนให้ท่องจำแบบเดิม เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับนักเรียน คาดว่าคงจะสามารถเพิ่มวิธีการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้ในสาระอื่นๆ ได้อีกไป

2. นักเรียนทำประวัติความเป็นมาของกลุ่ม ผลการจัดกิจกรรมนักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนกันบันทึกข้อความในส่วนที่ขาดหายไป สิ่งเหล่านี้เป็นพฤติกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการแก้ปัญหาร่วมกัน เนื่องจากกลุ่มย่อยมีโอกาสร่วมกันสร้างสังคมแห่งการสืบสอบ ซึ่งเอื้อให้นักเรียนอภิปรายและอธิบายต่อกันและกันจนเกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจเสริมให้ปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจเนื่องจากนักเรียนจะไม่เกิดการเรียนรู้ได้ดีเท่าที่ควร หากเรียนแบบรับข้อมูลจากครูเพียงฝ่ายเดียว การเขียนรายงานประวัติความเป็นมาของกลุ่มน้ำพริกนี้

ด้วยเจตนารมณ์ของการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ประารถนาเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเข้าใจสภาพแวดล้อมในสิ่งที่นักเรียนกำลังทำการเรียนรู้อยู่เป็นการเพิ่มเติม และเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอีกทั้งพัฒนาเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนไปด้วย

นอกจากนั้นยังเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการถ่ายทอด การเผชิญสถานการณ์ สามารถจับประเด็น ในการค้นหาคำตอบที่จะใช้ในการเขียนรายงาน โดยที่ความรู้ต่างๆที่ได้รับเป็นความรู้จากประสบการณ์จริงที่รวบรวมจากผู้รู้จากปราชญ์ จากชาวบ้าน และจากเครือข่ายจากข้อมูลข่าวสาร ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ มีการเรียนรู้อย่างอิสระได้ทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม เพื่อการพัฒนาความเจตียฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ที่สำคัญผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างมีความสุข ผู้เรียนมี ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการศึกษาที่นำสู่การค้นคว้า

3. นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับสมุนไพรที่นักเรียนสนใจ เน้นพัฒนาด้านเนื้อหาสาระและ กระบวนการเป็นการสร้างเอกสารตำราเรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่องผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ อย่าง

อิสระ ได้ทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีมเพื่อการพัฒนาความเฉลียวฉลาดและที่สำคัญผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยความสุข การศึกษาค้นคว้าต่อไปและวันนี้ อบต.คำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำกลุ่มสตรีของตำบลจำนวน 300 คน เข้าเยี่ยมชมการผลิตของกลุ่มน้ำพริก โดยใช้สถานที่เดียวกับการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้สถานที่คับแคบไม่เพียงพอในการรองรับผู้เข้าชม

4. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในสิ่งที่นักเรียนสนใจเข้าทำการศึกษาตามชนิดนั้นๆดังนี้คือ

1. กลุ่มน้ำพริกตาแดงสมุนไพร
2. กลุ่มน้ำพริกตาบสำเร็จ
3. กลุ่มน้ำพริกข่า
4. กลุ่มน้ำพริกแกง
5. กลุ่มถั่วอบสมุนไพร

ผลของการจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเป็นการสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นบ้าน ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้จริงให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชนกับนักเรียน มีความรู้แนวใหม่ที่ผสมผสานทั้งความรู้และความสนุกสนาน บรรยากาศที่เป็นกันเองที่สอดแทรกเนื้อหาของความรู้ไปด้วย สร้างค่านิยมความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันรักผูกพันกันในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้นักเรียนรู้ขั้นตอนของการจัดเตรียมส่วนผสม รู้อัตราส่วนของเครื่องปรุง ประกอบอาหารแต่ละชนิดได้ รู้จักการจัดเก็บและวิธีการถนอมอาหาร รู้จักการคิดคำนวณต้นทุนและกำไร และที่สำคัญคือการที่จะนำประสบการณ์ไปใช้หลังจากจบหลักสูตร นำไปสร้างรายได้เป็นอาชีพเสริมให้กับตนเองและครอบครัว

3. สรุปบทเรียนการดำเนินงานตลอดการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนตลอดจนการพัฒนากิจกรรมเป็นไปอย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยนักเรียนได้รับการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ที่ได้ร่วมกันสร้างขึ้นมาจากการต้องการของครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กรรมการศึกษา และนักเรียน สนองต่อหลักสูตรและได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ถือได้ประโยชน์สูงสุดของการจัดกิจกรรม

ได้บทเรียนจากการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ผู้เรียน มาปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับนักเรียนเตรียมพร้อมทุกสาระ จะทำให้การทำงานราบรื่นเกิดกระบวนการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาแลกเปลี่ยน ที่สนองต่อความต้องการของผู้เข้ามารับการถ่ายทอดร่วมกับผู้ที่ให้การถ่ายทอดไปพร้อมๆกัน จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่ากระบวนการดังกล่าวได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับส่วนรวมมากน้อยเพียงใด จุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนขอเพียงแต่ทำให้ผู้ได้รับการถ่ายทอดนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคมในชีวิตประจำวันให้มากที่สุดก็ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว

จากการถ่ายทอดองค์ความรู้ของกลุ่มและมีตัวชี้วัด หลังจากทีนักเรียนได้รับการถ่ายทอดการเรียนรู้จากกลุ่มผลิตน้ำพริก มีดังนี้คือ

1. นักเรียนสามารถประกอบอาหารออกมาในรูปสำเร็จเช่นการทำน้ำพริกต่างๆ การทำถั่วอบสมุนไพร ได้อย่างน้อย 2 อย่าง
2. นักเรียนสามารถปลูกพืชผักสวนครัวและดูแลรักษาได้อย่างน้อย 3 ชนิด
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับวัตถุดิบสมุนไพรที่เป็นเครื่องปรุงของน้ำพริกหรือถั่วอบสมุนไพรได้อย่างน้อย 3 ชนิด
4. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง และเครือญาติ

ผลการจัดกิจกรรมทั้งหมดทำให้มีการปรับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา ครุ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ต้องปรับกลยุทธ์ในการฝึกฝนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่จำกัดในห้องเรียนแต่ผู้เรียนต้องได้รับความรู้และวิทยาการต่างๆจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

4. แนวคิดที่ได้จากการทดลองนี้คือ

การดำเนินงานที่เป็นทีมที่มีความร่วมมือ มีขั้นตอนจะทำให้งานมีเป้าหมายมีทิศทาง มองเห็นความเป็นไปได้และคาดคะเนปัญหาที่จะเกิดไว้ล่วงหน้าได้ และหาทางในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ได้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เกิดจากความต้องการของผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ปรับวิกฤตให้เป็นโอกาสนำองค์ความรู้ใกล้ตัวมาสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กกับผู้สูงอายุทำให้ได้ร่วมกิจกรรมในทิศทางที่พึงพอใจทั้งผู้ให้และผู้รับ และที่สำคัญยังเป็นแนวทางป้องกันมิให้เด็กที่เป็นอนาคตของชาติเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดเนื่องจากเด็กได้ทำในสิ่งที่ตนเองชอบและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

● กิจกรรมเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

ซึ่งมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้ในโรงเรียนแล้วนำกิจกรรมออกไปเผยแพร่นอกโรงเรียน หรือการนำกิจกรรมการเรียนรู้นอกโรงเรียนแล้วนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการถ่ายทอดภายในกลุ่ม

1. การศึกษาดูงานของสมาชิกกลุ่ม จากสถานประกอบการทั้งสองแห่งแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มที่มีอยู่เพื่อสร้างความพร้อมในการถ่ายทอดให้กับนักเรียน
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมตลาดเฉพาะกิจหน้าอำเภอในเทศกาลต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และนำมาปรับกิจกรรมการถ่ายทอดให้กับนักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายสถานการณ์
3. นักเรียนเกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดกันเองเวลานำชิ้นงานไปทำตอนนอกเวลาเรียน สร้างภาวะการแลกเปลี่ยน และภาวะการทำงานเป็นกลุ่ม

4. หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้ในโรงเรียนแล้วได้ทำการถ่ายทอดให้กับผู้ที่ใกล้ชิดหรือคนในครัวเรือนของนักเรียนเองเป็นกิจกรรมต่อยอดเช่น

1. การประกอบอาหารเช่นการทำน้ำพริกต่างๆ การทำถั่วอบสมุนไพร
2. การปลูกพืชผักสวนครัวและการดูแลรักษา
3. เขียนสูตรการทำของน้ำพริกหรือถั่วอบสมุนไพรได้
4. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุ ผู้ปกครอง และเครือญาติ

5. สร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวและที่สำคัญเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ในสิ่งที่นักเรียนมีความสนใจจริง จึงเป็นการเรียนรู้ที่มีพลังที่ยั่งยืน เน้นการปฏิบัติจริงสร้างความเชื่อมั่นในตนเองนำไปสู่คุณภาพการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

● กิจกรรมการเรียนรู้ภายนอกชุมชน

เป็นกิจกรรมของกลุ่มที่เกิดจากกลุ่มมีการพัฒนา ระบบการบริหารและการจัดการที่เป็นระบบ มีคุณภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกชุมชน โดยแยกประเภทของผู้ที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ดังนี้คือ

1. กลุ่มผู้ผลิตด้วยกัน กลุ่มเครือข่ายการผลิตของแต่ละหมู่บ้านที่เป็นชุมชนใกล้เคียงและอำเภอรอบนอก ได้เข้ามาดูงานทั้งที่เป็นทางการและไม่ทางการ เพื่อดูระบบการผลิตทั้งกระบวนการ การบริหารและการจัดการด้านต่างๆ

2. กลุ่มประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นลูกค้า ผู้ที่เข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์แล้วเข้าเยี่ยมชมกระบวนการผลิตเท่านั้น ไม่เน้นการศึกษาที่ครบทุกขั้นตอน

3. กลุ่มที่แจ้งความประสงค์เข้ามาศึกษาดูงาน มักเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มาจากต่างจังหวัดทั่วทุกทิศ เช่นหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มพัฒนาสตรี หน่วยงานพัฒนาชุมชน/อำเภอ/จังหวัด กลุ่มอาชีพ ฯลฯ เป็นกลุ่มที่จะแจ้งล่วงหน้าหรือทำหนังสือส่งเข้ามาอย่างเป็นทางการ บางหน่วยงานใช้วิธีการติดต่อทางโทรศัพท์ผ่านท่านประหลัด อบต. และประธาน อบต. โดยตรงเนื้อหาสาระที่เข้ามาศึกษาจะเน้นสาระครอบคลุมทั้งระบบ เช่น ระบบการผลิตทั้งกระบวนการ การบริหารและการจัดการด้านต่างๆ

กิจกรรมที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นผลมาจากการพัฒนา ทั้งการบริหารและการจัดการของกลุ่มที่ได้มาตรฐานและได้รับโอกาสในการสนับสนุนเงินทุนและวัสดุอุปกรณ์จากองค์การบริหารส่วนตำบล เวียงพางคำ ทุนบางส่วนจากสมาชิกผู้แทนราษฎร และที่สำคัญการได้รับทุนในการศึกษาวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำให้กลุ่มได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ดูงานและแลกเปลี่ยนนำประสบการณ์ในการพัฒนาจากที่ต่างๆเข้ามาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มอย่างน่ายินดี จึงถือได้ว่ากลุ่มได้รับโอกาสที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการพัฒนา

บทที่ 7

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษา โครงการการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการผลิตและการตลาดของกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านป่าเหมือด หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและจัดระบบข้อมูลด้านวัตถุดิบ ด้านตลาด ปัญหา อุปสรรคและศักยภาพของกลุ่ม การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการผลิต และการตลาด และการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้สู่เด็กเน้นกระบวนการคิด และการจัดการผ่านประสบการณ์จริง การศึกษาทั้งหมดที่ทีมวิจัยชุมชนได้ใช้ แนวคิดทฤษฎีการบริหาร และการจัดการธุรกิจชุมชน แนวคิดทฤษฎีการผลิตการบริโภคและการแปรรูป แนวคิดทฤษฎีเรื่องพืช และสมุนไพรใกล้ตัว แนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจชุมชน เป็นกรอบในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลทีมวิจัยชุมชนได้ใช้การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ การประชุม การศึกษาดูงาน การเสริมทักษะ การทดลองดำเนินการทั้งกระบวนการ การปฏิบัติจริง การบันทึกและติดตามประเมินผล ข้อมูลที่ได้รับมีการตรวจสอบความถูกต้อง แยกแยะการวิเคราะห์ โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ผลของการศึกษาวิจัยสามารถเข้าไปเปลี่ยนแปลงกลุ่มพอสรุปได้ดังนี้

1. มีการจัดการวัตถุดิบให้เพียงพอและใช้ทุนต่ำ
 2. จัดแรงงานให้เป็นระบบ
 3. มีแผนการผลิตที่ชัดเจนและเป็นระบบ มีผลผลิตและมีคุณภาพสม่ำเสมอ
 4. ปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ที่นำมาใช้ด้านเทคโนโลยีและภูมิปัญญา
 5. ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้กว้างขวางและสะอาด
 6. ด้านเงินทุนมีการจัดระบบบัญชีและการเงินมีการวางแผนการใช้จ่าย
 7. การปรับระบบการเก็บรักษาคุณภาพของการบรรจุภัณฑ์ให้เก็บได้นาน
 8. สำรวจและศึกษาตลาดที่จะรองรับสินค้า
 9. สร้างเครือข่ายร้านค้าในเชิงร้านค้าและพื้นที่ที่หลากหลาย
 10. สร้างมาตรฐานสินค้าโดยการขอการรับรองจาก อย.
 11. พัฒนารูปแบบสินค้าจากการบริโภคปกติเป็นของฝากของระลึก
 12. มีกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในชุมชนและในโรงเรียน
 13. เกิดแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและองค์กรหน่วยงานอื่น ๆ
 14. เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ในชุมชนและสมาชิกในชุมชน
- จากการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับกลุ่มแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อใหญ่ได้ดังนี้

1. การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการกลุ่ม กลุ่มแบ่งบทบาทและหน้าที่สมาชิกออกเป็นหมวดใหญ่ๆ คือ ประธานกลุ่ม เภรัญญิกกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม ฝ่ายตลาด ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายต้อนรับ ฝ่ายติดตาม หน้าที่ทั้งหมดมีระบบคล้องตัวไม่ยุ่งยากและทำให้กลุ่มมีความสุขในการทำงาน มีโครงสร้างกลุ่ม มีการดำเนินกิจกรรมการเสริมทักษะกลุ่มเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มคือ การศึกษาดูงานที่กลุ่มนำเอาประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มให้สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่ม เสริมทักษะในการบรรจุหีบห่อ การศึกษาเอกสารงานวิจัย การจัดทำกฎระเบียบ ทำเนียบและข้อมูลของกลุ่ม การบริหารการจัดการระบบแรงงาน การบริหารระบบบัญชี ที่มีความชัดเจน

2. การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการการผลิต

● **การบริหารจัดการระบบด้านวัตถุดิบ** กลุ่มมีระบบการจัดการด้านวัตถุดิบ จากการเปรียบเทียบระยะทางบวกค่าขนส่งแล้ว การซื้อวัตถุดิบนอกพื้นที่ราคาสูง ส่วนการซื้อวัตถุดิบในพื้นที่ประหยัดเวลา ค่าขนส่งและราคาถูกกว่า กลุ่มมีวิธีการพัฒนาด้านวัตถุดิบ เช่น การจัดการซื้อวัตถุดิบข้อตกลงในการซื้อและการขาย เงื่อนไขในการคัดเลือกการตรวจสอบคุณภาพ การเก็บรักษาวัตถุดิบการนำไปใช้ในการผลิต รวมไปถึงการจัดการทำทะเบียนควบคุมวัตถุดิบเข้าออก ดิจิตอล/วันที่/เดือน/ปีที่ซื้อมา มีคณะกรรมการทำการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ

● **การบริหารจัดการระบบด้านการผลิต** มีแผนการผลิตที่ชัดเจน เช่น การเตรียมวัตถุดิบ การควบคุมการผลิต กระบวนการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การติดตามและประเมินผลทางการตลาดเพื่อการวางแผนในการผลิตในครั้งต่อไป นำเครื่องมือเครื่องใช้ทางเทคโนโลยีเข้ามาผสมผสานกับภูมิปัญญาของชุมชน การควบคุมคุณภาพความสะอาดและรสชาติของสินค้าสม่ำเสมอ การจัดการระบบแรงงานที่ทั่วถึง อาคารสถานที่สะอาดการจัดระบบบัญชีและการเงินมีแผนการใช้จ่ายและมีขั้นตอนในการผลิตอันเป็นลายลักษณ์อักษรที่ผู้ประกอบการสามารถทำบทบาทหน้าที่แทนกันได้

3. การทดลองดำเนินการผลิต

ผลการทดลองการผลิตที่ขยายปริมาณจากเดิม 10 กิโลกรัมเป็น 40 กิโลกรัม ได้ผลผลิตขิงน้ำหนักได้จำนวน 106.88 กิโลกรัม บรรจุภัณฑ์ลงในกระป๋องได้ 113.5 โหล เป็นถุงได้ 2.96 กิโลกรัม จำหน่ายโหลละ 100 บาท กิโลกรัมๆละ 100 บาท คิดเป็นเงินรวมได้ 11,646 บาท ได้ความร่วมมือความสามัคคี และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมกับการปฏิบัติจริงของสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมคิดราคาต้นทุน กำไร และการลงบัญชีอย่างเป็นทางการจดบันทึกน้ำหนัก จำนวน ปริมาณ ระยะเวลาในการผลิตและได้การจัดการเป็นระบบ

4. การพัฒนาการบริหารและจัดการการตลาดของผลิตภัณฑ์น้ำพริก เจริญธุรกิจชุมชนและ การสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

กลุ่มสำรวจตลาดที่เข้ามารองรับสร้างเครือข่ายร้านค้าและพื้นที่ที่หลากหลายจัดกิจกรรมตลาดเฉพาะกิจ สร้างมาตรฐานสินค้าโดยการรองรับจาก อย. พัฒนารูปแบบสินค้าจากการบริโภคเป็นของฝากของที่ระลึก การจัดทำบัญชีสินค้าเข้า-ออก มีระบบในการจัดจำหน่ายและการขนส่ง การประชาสัมพันธ์กลุ่มเพื่อการพัฒนาการเผยแพร่ เช่น จัดทำแผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์กลุ่มการแสวงหาตลาดและการติดตามและประเมินผลผลิตภัณฑ์ที่ออกจำหน่ายในแหล่งตลาด เพื่อทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมีความรวดเร็ว ส่งตัวอย่างสินค้าเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ไปยังอินเทอร์เน็ตและสถานที่ต่างๆ

ในการดำเนินการทุกขั้นตอนที่ได้รับการพัฒนาและจัดระบบ ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ปัจจุบันกลุ่มก็ยังทำทุกวิถีทางที่จะทำให้กลุ่มเป็นที่รู้จักให้กว้างไกลมากที่สุด แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มก็สร้างเครือข่ายทางธุรกิจกับกลุ่มอาชีพในชุมชนอื่นๆ ไปพร้อมกันด้วย โดยวิธีการที่กลุ่มเข้าร่วมประชุมเพื่อการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนในระดับจังหวัดในวันสำคัญที่ทางอำเภอและทางจังหวัดแจ้งความประสงค์ขอความร่วมมือมา การแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย กระบวนการปรับเปลี่ยนทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้อง นี่คือศักยภาพกลุ่มในการพัฒนาระบบ

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสืบทอด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสมาชิกให้กับเด็กนักเรียน ที่ควบคู่ไปกับการทดลองปฏิบัติที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระองค์ความรู้ ทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ปฏิบัติงานจริง แสวงหาความรู้อย่างอิสระ คิดค้นด้วยตนเอง ผู้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในอนาคต ได้เรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน สร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัวและที่สำคัญเปิดโอกาสให้นักเรียน ศึกษาเรียนรู้ในสิ่งที่นักเรียนมีความสนใจเป็นการเรียนรู้ที่มีพลังที่ยั่งยืน สร้างความเชื่อมั่น นำไปสู่การเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชนพร้อมกับสร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชนด้วย

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้คำตอบเกี่ยวกับการศึกษาและการบริหารและการจัดการระบบข้อมูลของกลุ่ม ด้านวัตถุดิบและการผลิต ด้านตลาด ปัญหาอุปสรรคและศักยภาพของกลุ่ม การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกระบวนการผลิต กระบวนการตลาดในเชิงธุรกิจชุมชน และการถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชนสู่เด็ก ผลของการศึกษาพบว่าการบริหารและการจัด เป็นปัจจัยที่ช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินงานภายในกลุ่มและวิธีการปฏิบัติงานที่มีความพร้อมให้ขับเคลื่อน เคลื่อนไหว ไปทิศทางการต้องการของกลุ่ม

กลุ่มผลิตน้ำพริกบ้านป่าเหมือด หลังจากที่ได้มีพัฒนาการจัดการการบริหารและการจัดระบบข้อมูลกลุ่มด้านวัตถุดิบ ด้านการผลิต ด้านตลาดแล้วสามารถจัดการกระบวนการกลุ่มกระบวนการผลิตและกระบวนการทางตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน กิจกรรมภายในกลุ่มเจริญก้าวหน้า และเป็นแบบอย่างของกลุ่มการผลิตและการแปรรูป ได้รับการยอมรับและมีหน่วยงาน องค์กรจากที่ต่างๆเดินทางเข้าเยี่ยมชมกระบวนการผลิตของกลุ่มอยู่เสมอ

ปัญหาอุปสรรคและศักยภาพของกลุ่ม แม้ปัจจุบันกลุ่มจะประสบความสำเร็จในการพัฒนา แต่กลุ่มก็ยังมีความต้องการก้าวไปสู่ระดับสากลคือ การผลิตที่นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิตเพื่อยืดอายุในการเก็บของผลิตภัณฑ์ โดยไม่ใช้สารกันบูด ในอนาคตกลุ่มตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะใช้เครื่องบรรจุสุญญากาศ (เป็นอุปกรณ์ราคาแพงใช้ทุนในการจัดซื้อสูงมาก) ที่สามารถเก็บผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไว้ในอุณหภูมิที่สูงถึง 40 องศาได้อย่างน้อย 1 ปี และคิดอยากขยายตลาดไปต่างประเทศด้วยการ

การในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชนสู่เด็ก เน้นการคิดและการจัดการผลจากการศึกษาพบว่าการเรียนการสอนเป็นไปอย่างสอดคล้องและเหมาะสม ตรงกับที่ชุมชนต้องการและที่สำคัญคือการสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างแหล่งเรียนรู้ให้กับทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนได้เป็นอย่างดีนำไปสู่การเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ประสบความสำเร็จเนื่องจากปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น สมาชิกกลุ่มผู้นำ ภูมิปัญญาชุมชน เด็กนักเรียน มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาทั้งระบบหากกลุ่มหรือองค์กรใดจะนำไปเป็นแบบอย่างควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้คือ

1. ความเป็นไปได้และความพร้อมกลุ่ม ทุน การบริหาร และการจัดการ ต้องทำการศึกษาและวางแผนให้รอบคอบ หรือแม้ว่าปัจจัยดังกล่าวจะมีความเข้มแข็งสามารถยืนหยัดอยู่ได้เอง ก็ตาม
2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เนื่องจากการพัฒนามีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความเข้มแข็งขององค์กรอย่างเดียวอาจทำให้ล่าช้าไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
3. ตลาดที่เข้ามารองรับผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ต้องมีความเข้มแข็งและสามารถรองรับผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มแปรรูปอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่สนใจจะศึกษาเรื่องการศึกษาและการพัฒนาการจัดระบบของวัดอุทิศ การผลิตและการตลาดรวมไปถึงการสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อความรู้หรือนำไปใช้เป็นแบบอย่างควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ เป็นสำคัญคือ

1. ในชุมชนหรือหมู่บ้านหนึ่งๆ ย่อมมีสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ ฉะนั้นข้อดีและข้อจำกัดของแต่ละพื้นที่ย่อมแตกต่างกันไปด้วย หากจะนำตัวอย่างการพัฒนาของกลุ่มไปใช้ควรศึกษาถึงปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างละเอียดและรอบคอบ
2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ยังไม่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริม และวิธีการพัฒนาการเก็บผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการบรรจุสำเร็จรูปให้มีอายุในการเก็บมากขึ้นกว่าเดิม ที่เป็นการศึกษาเพื่อการส่งออกระดับสากลให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดโดยเฉพาะ

บรรณานุกรม

- กองวิจัยและพัฒนาสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. (2540).
สมุนไพรพื้นบ้าน (ฉบับรวม).
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). **คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
 ชนิตา รัษฎพลเมือง. (2532). **การศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ.** กรุงเทพฯ: โอ.ณอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
 นันทวรรณ บุญยะประกัศรและเพื่อน. (2542). **สมุนไพรไม้พื้นบ้าน.** กรุงเทพฯ: บริษัทประชาชนจำกัด.
 นิจศิริ เรืองรังษีและเพื่อน. (2534). **พืชสมุนไพร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
 วันดี กฤษณพันธ์. (2539). **เกร็ดความรู้สมุนไพร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมคคิลมิเดียจำกัด.
 วัลลภ ชัยพิพัฒน์. (2513) **เทคนิคการจัดระบบงานและการควบคุมงาน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
 วิจิตรวาทการ, พลตรีหลวง. (2513). **วิธีทำงานและสร้างอนาคต.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
 ศูนย์ข้อมูลสมุนไพร. (2530). **ก้าวไปกับสมุนไพร.** คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
 สุภางค์ จันทวานิช. (2536). **วิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่องาน
 พัฒนา. อุทัย ดุลยเกษม บรรณาธิการ. สถาบันวิจัยและพัฒนา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 สมพงศ์ เกษมสิน. (2526). **การบริหาร.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
 สมหมาย เจริญเกียรติผล. (2538). **เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับอาหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
 สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. (2542). **ยาธรรมชาติยาสมุนไพร. สำนักงานปลัด
 กระทรวงสาธารณสุข. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
 สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. (2527). **คู่มือสมุนไพร. สำนักงานปลัด
 กระทรวงสาธารณสุข. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
 สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน. (2527). **อาหาสมุนไพร. สำนักงานปลัด
 กระทรวงสาธารณสุข. องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
 สำนักงานพัฒนาระบบการศึกษา. (2538). **เครือข่ายการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ไทยวัฒนาพานิช.
 อานันท์ กาญจนพันธ์. (2538). **ความเป็นชุมชน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 อุทัย บุญประเสริฐ. (2532). **การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2530). **การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์****************

ภาคผนวก

ประวัติทีมวิจัย

1. ที่ปรึกษานักวิจัย นายสวัสดิ์ แสนบึง อายุ 57 ปี
 - บ้านเลขที่ 166 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - จบการศึกษาชั้นสูงสุด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
2. นักวิจัยพี่เลี้ยง นางวันดี สมรัตน์ อายุ 42 ปี
 - บ้านเลขที่ 243/3 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - จบการศึกษาชั้นสูงสุด ศสม.เอกการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - ตำแหน่งการทำงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนบ้านป่าแฝ-หนองฮ่อ
3. หัวหน้าโครงการนางจรี โสภา อายุ 58 ปี
 - บ้านเลขที่ 20 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - จบการศึกษาชั้นสูงสุด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - ประธานกลุ่มพัฒนาสตรีบ้านป่าเหมือด
4. นางสุวิพร ศรีครุฑพันธ์ อายุ 55 ปี
 - บ้านเลขที่ 167 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - จบการศึกษาชั้นสูงสุด ปกศ.สูง
 - เற்றுญิกกลุ่ม
 - ประกอบอาชีพ ค้าขาย
5. นางแดง ศรีวิชา อายุ 47 ปี
 - บ้านเลขที่ 20/1 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - รองประธานกลุ่มพัฒนาสตรี
 - ประกอบอาชีพ ค้าขาย
6. นางมานี สมรัตน์ อายุ 45 ปี
 - บ้านเลขที่ 243/2 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - รองประธานกลุ่มพัฒนาสตรี
 - ประกอบอาชีพ กิจการวิ่งรถบัสโดยสาร
7. นายประสิทธิ์ สมรัตน์ อายุ 45 ปี
 - บ้านเลขที่ 243/3 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
 - ประกอบอาชีพ อิสระ

8. นางลำควน ชัยกุล อายุ 40 ปี

- บ้านเลขที่ 322 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- ประกอบอาชีพ เย็บผ้าโหล

9. นางวิไล วงศ์ริยะ อายุ 37 ปี

- บ้านเลขที่ 274 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- ประกอบอาชีพ ค้าขาย

10. นางจันทกานต์ น้อยหมอ อายุ 36 ปี

- บ้านเลขที่ 44/4 หมู่ 9 ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
- จบการศึกษาระดับสูงสุด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ประธานกลุ่ม อสม.
- อบต. ประจําหมู่บ้านป่าเหมือด
- ประกอบอาชีพ รับเหมาก่อสร้าง

- (1) แบบประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของ
กลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำพริก ร่วมกับคณะครู โรงเรียนบ้านป่าเหมือด
ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม

- ระดับคะแนน 1 คุณภาพของงานควรแก้ไข
ระดับคะแนน 2 คุณภาพของงานพอใช้
ระดับคะแนน 3 คุณภาพของงานปานกลาง
ระดับคะแนน 4 คุณภาพของงานดี
ระดับคะแนน 5 คุณภาพของงานดีมาก

ข้อ	โครงการ	ระดับคะแนน				
	ส่วนประกอบของโครงการ	5	4	3	2	1
1	ส่วนประกอบหัวข้อโครงการที่สำคัญครบ					
2	บทสรุปสามารถบอกรายละเอียดของโครงการได้ดี					
3	จัดรูปแบบของโครงการได้สวยงาม น่าสนใจ					
4	เนื้อหาของโครงการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5	การประชุมกลุ่มก่อนมอบหมายงาน					
6	การแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ					
7	การแบ่งงานในการสืบเสาะค้นคว้าที่ชัดเจน					
8	ความสามัคคีภายในกลุ่ม					
9	การวิจารณ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม					
10	การบันทึกและการติดตามผลการนำไปใช้					

ประเมินผลกลุ่มที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(2) แบบประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของ
กลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำพริก ร่วมกับคณะครูโรงเรียนบ้านป่าเหมือด
ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม

ระดับคะแนน	1	คุณภาพของงานควรแก้ไข
ระดับคะแนน	2	คุณภาพของงานพอใช้
ระดับคะแนน	3	คุณภาพของงานปานกลาง
ระดับคะแนน	4	คุณภาพของงานดี
ระดับคะแนน	5	คุณภาพของงานดีมาก

ข้อ	รายงานประวัติกลุ่ม	ระดับคะแนน				
	ส่วนประกอบของรายงาน	5	4	3	2	1
1	มีประวัติของกลุ่มครบตามเนื้อหาที่ต้องการ					
2	มีรายชื่อสมาชิกของกลุ่มครบทุกท่าน					
3	สามารถเล่ารายละเอียดของกลุ่มได้ตามวัตถุประสงค์					
4	มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ถ่ายทอดในเชิงบวก					
5	มีการพูดคุย สัมภาษณ์ แลกเปลี่ยนในระหว่างกลุ่ม					
6	การแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ					
7	การแบ่งงานในการสืบเสาะค้นคว้าที่ชัดเจน					
8	ความสามัคคีภายในกลุ่ม					
9	การวิจารณ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม					
10	สามารถสร้างคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็น					

ประเมินผลกลุ่มที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(3) แบบประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของ
กลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำพริก ร่วมกับคณะครู โรงเรียนบ้านป่าเหมือด
ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม

ระดับคะแนน 1 คุณภาพของงานควรแก้ไข
ระดับคะแนน 2 คุณภาพของงานพอใช้
ระดับคะแนน 3 คุณภาพของงานปานกลาง
ระดับคะแนน 4 คุณภาพของงานดี
ระดับคะแนน 5 คุณภาพของงานดีมาก

ข้อ	สมุคภาพ	ระดับคะแนน				
	ส่วนประกอบของสมุคภาพ	5	4	3	2	1
1	รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ สวยงาม					
2	มีภาพประกอบคำอธิบายที่ครอบคลุม					
3	ขั้นตอนการนำเสนอความสำคัญที่ชวนศึกษาค้นคว้า					
4	เนื้อหาที่เป็นเรื่องใกล้ตัวนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
5	บทนำและบทสรุปสามารถบอกรวบรวมประเด็นได้					
6	การประชุมกลุ่มก่อนมอบหมายงาน					
7	การแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ					
8	การแบ่งงานในการสืบเสาะค้นคว้าที่ชัดเจน					
9	การวิจารณ์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม					
10	การบันทึกและการติดตามผลการนำไปใช้					

ประเมินผลกลุ่มที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(4) แบบประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของ
กลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำพริก ร่วมกับคณะครู โรงเรียนบ้านป่าเหมือด
ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม

ระดับคะแนน	1	คุณภาพของงานควรแก้ไข
ระดับคะแนน	2	คุณภาพของงานพอใช้
ระดับคะแนน	3	คุณภาพของงานปานกลาง
ระดับคะแนน	4	คุณภาพของงานดี
ระดับคะแนน	5	คุณภาพของงานดีมาก

ข้อ	ทดลองปฏิบัติจริง	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	สามารถบอกวัตถุประสงค์การทดลองปฏิบัติจริงได้					
2	สามารถบอกส่วนประกอบของการผลิตได้					
3	สามารถบอกขั้นตอนของการผลิตได้					
4	สามารถปฏิบัติในการทดลองผลิตได้					
5	แสดงความคิดเห็นระหว่างการปฏิบัติ					
6	ความสามัคคีภายในกลุ่ม					
7	รายงานผลหลังการทดลองปฏิบัติได้					
8	สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
9	สามารถอธิบายให้เพื่อนภายในกลุ่มให้เข้าใจได้					
10	การบันทึกและการติดตามผลการนำไปใช้					

ประเมินผลกลุ่มที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(5) แบบประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของ
กลุ่มผลิตภัณท์น้ำพริก ร่วมกับคณะครู โรงเรียนบ้านป่าเหมือด
ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม

ระดับคะแนน 1 คุณภาพของงานควรแก้ไข
ระดับคะแนน 2 คุณภาพของงานพอใช้
ระดับคะแนน 3 คุณภาพของงานปานกลาง
ระดับคะแนน 4 คุณภาพของงานดี
ระดับคะแนน 5 คุณภาพของงานดีมาก

ข้อ	การปลูกพืชสมุนไพร	ระดับคะแนน				
	ส่วนประกอบของชิ้นงาน	5	4	3	2	1
1	สามารถบอกชื่อของสมุนไพรได้					
2	สามารถปลูกพืชสมุนไพรได้					
3	สามารถดูแลรักษาพืชสมุนไพรที่ปลูกได้					
4	สามารถบอกเล่าถึงคุณประโยชน์ของสมุนไพรที่ปลูก					
5	สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
6	สามารถถ่ายทอดประโยชน์ให้กับสมาชิกในครัวเรือน					
7	สามารถอธิบายกระบวนการปลูกให้เพื่อนฟังได้					
8	การบันทึกและการติดตามระหว่างการปลูก					
9	การบันทึกและการติดตามผลการนำไปใช้					
10	สามารถจัดรูปแบบของการปลูกสมุนไพรได้สวยงาม					

ประเมินผลกลุ่มที่.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

สมาชิกทีมวิจัยร่วมกันวางแผนในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

นักเรียนและทีมวิจัยร่วมกันปรึกษากิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกัน

ทีมวิจัยและสมาชิกกลุ่มเข้าศึกษาดูงานของบริษัทโกลด์ ฟู้ดส์ จำกัด ที่กรุงเทพมหานคร

ช่วงเวลาพักของสมาชิกในกิจกรรมถ่ายทอดประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน

ทีมวิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันดำเนินกิจกรรมการขายตลาดหน้าที่ว่าการอำเภอแม่สาย

กิจกรรมการส่งเสริมทักษะภายในกลุ่มด้านการบรรจุหีบห่อให้ทันสมัยและสวยงาม

ทีมวิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันดำเนินกิจกรรมการขยายตลาดหน้าเวทีการอำเภอแม่สาย

กิจกรรมการส่งเสริมทักษะภายในกลุ่มด้านการบรรจุหีบห่อให้ทันสมัยและสวยงาม

ทะเบียนเลขที่ 0577114600735

คำขอที่ 73/2546

แบบ พค. 0403

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ใบทะเบียนพาณิชย์

ใบสำคัญนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า

นางจาวี โสภ

ได้จดทะเบียนพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499

เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2546

ชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจ

"พริกส่วรีจรูปดุมไพร"

ชนิดแห่งพาณิชย์กิจ

- จำหน่ายน้ำพริกส่วรีจรูป

- จำหน่ายข้าวหอมมะลิ

ที่ตั้งสำนักงานใหญ่

เลขที่ 409 หมู่ที่ 9

ตลาด/ซอย

ถนน พหลโยธิน

ตำบล/แขวง เวียงสา

อำเภอ/เขต

แม่สาย

จังหวัด

เชียงราย

ออกให้ ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2546

นางสาวจาวี โสภ

นายทะเบียน

จังหวัดเชียงราย

หนังสือสำคัญฉบับนี้แสดงว่า

นางจรัส ไชยภักดิ์

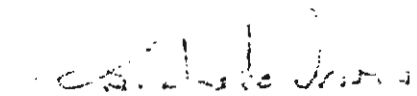
ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ

อำเภอแม่สาย

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ - พ.ศ. ๒๕๔๗

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน และประเทศชาติสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

(นายลำเรียง ปุณโยปกรณ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

หนังสือสำคัญแสดงหลักฐานการเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ /2542

หนังสือสำคัญฉบับนี้แสดงว่า นางจรี โสภา

เกิดวันที่ 7 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 บุตร นาย..... นาม.....

ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ หมู่ที่ 9

ตำบล เวียงพางคำ อำเภอ แม่สอย จังหวัด เชียงราย

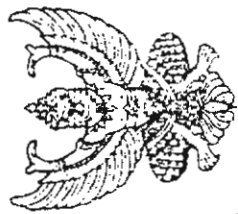
เมื่อวันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗
 ขออวยพรให้ความเจริญด้วยจักรพิภพ และจงตั้งใจบำเพ็ญ
 ภารกิจเพื่อความเจริญแห่งประเทศชาติสืบไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 1 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

(Signature)
 นายอำเภอ
 ประทับตำแหน่งเป็นสำคัญ

อำเภอมะสา

ประกาศเกียรติคุณบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบลเวียงทางคำ

เป็นผู้มีอุปการะคุณ และสนับสนุนงานพัฒนาสตรี

ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมะสา

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ตลอดไป

ไว้ไว้ ณ วันที่ ๖ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(นางสดา ไสอ้อย)

ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอมะสา

(นายสุวิทย์ เกตุพันธ์)

นายก อบ. อ. มะสา

(นายเจียม หอมนาม)

พัฒนาการอำเภอมะสา